

Συμβούλιο της Ευρώπης Διαβούλευση με παιδιά

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

13 Απριλίου 2021

Το παρόν έγγραφο παρέχει μια επισκόπηση της διαδικασίας διαβούλευσης με τα παιδιά για την ανάπτυξη της στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα δικαιώματα του παιδιού 2022-2027. Το έγγραφο αποσκοπεί στην εναρμόνιση της προσέγγισης, της διαδικασίας και της μεθοδολογίας των διαβουλεύσεων που διενεργούνται από τις συμμετέχουσες εθνικές αντιπροσωπείες. Παρουσιάζει γενικές εκτιμήσεις σχετικά με τη συμμετοχή των παιδιών, τους σκοπούς και τους στόχους των διαβουλεύσεων, συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρονοδιάγραμμα, πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία και άλλα σχετικά θέματα. Αυτό το έγγραφο αποτελεί ένα προκαταρκτικό πλαίσιο που θα αναπτυχθεί περαιτέρω και θα λάβει την τελική του μορφή κατόπιν διαβούλευσης με τις εθνικές αντιπροσωπείες. Θα παρουσιαστεί και θα συζητηθεί στην άτυπη συνάντηση που έχει προγραμματιστεί για τις 15 Απριλίου 2021 ενώ θα ακολουθήσει διμερής ανταλλαγή με τις αντιπροσωπείες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ιστορικό	3
Θεματικές προτεραιότητες της νέας στρατηγικής για τα δικαιώματα του παιδιού (2022 - 2027)	4
Διαβούλευση με τα παιδιά για την ανάπτυξη της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού	4
Λίγα λόγια για τη συμμετοχή των παιδιών	5
Πρότυπα ευημερίας και προστασίας των παιδιών.....	6
Σκοπός και στόχοι	8
Διαδικασία	8
Ο ρόλος των εθνικών αντιπροσωπειών.....	9
Προκαταρκτικοί μεθοδολογικοί προσανατολισμοί για την διαβούλευση με τα παιδιά στα κράτη μέλη.....	10
Κατανομή θεματικών προτεραιοτήτων.....	10
Συζήτηση των θεματικών προτεραιοτήτων με ομάδες παιδιών.....	10
1. Διαμόρφωση του πλαισίου: «Γιατί είμαστε εδώ; Τι είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης; Ποια είναι η στρατηγική για το Δικαιώματα του παιδιού; Τι αναμένεται να κάνουμε;».....	12
2. Η κατανόηση από πλευράς των παιδιών της θεματικής προτεραιότητας και των βασικών ορισμών.....	12
3. Τι θα πρέπει να ισχύει: αρχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων του παιδιού	12
4. Έλεγχος πραγματικότητας: στοιχεία από εθνικές αντιπροσωπείες και διεθνείς οργανισμούς.....	12
5. Προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης: η επόμενη στρατηγική.....	12
Σύνθεση Ομάδας.....	13
Μορφή διαβουλεύσεων.....	13
Διαβουλεύσεις δια ζώσης.....	14
Διαδικτυακές διαβουλεύσεις.....	14
Επανεξέταση, αναστοχασμός και επανεκκίνηση.....	15
Τελικές σημειώσεις.....	16
Παράρτημα 1.....	17
Δραστηριότητες, Στόχοι και Χρονοδιάγραμμα.....	17
Παράρτημα 2.....	18
Πρότυπο για την αναφορά των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων ανά χώρα.....	18

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το Συμβούλιο της Ευρώπης αναπτύσσει επί του παρόντος τη νέα Στρατηγική για τα Δικαιώματα του Παιδιού για την περίοδο 2022-2027 και έχει δεσμευτεί να διαβουλευτεί με τα παιδιά για την διαδικασία σχεδιασμού. Σε συνέχεια της Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού που βρίσκεται σε ισχύ (2016-2021), η νέα Στρατηγική θα θέσει τις προτεραιότητες του οργανισμού σε αυτόν τον τομέα και η Διευθύνουσα Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού (CDENF) θα επιβλέπει την εφαρμογή της. Η Διευθύνουσα Επιτροπή έκρινε ως απαραίτητη συμβολή στην διαδικασία σχεδιασμού την διαβούλευση με τα παιδιά σε κάποια κράτη μέλη. Η νέα στρατηγική θα αντιμετωπίσει έτσι τις προτεραιότητες και τις αναδυόμενες προκλήσεις που εντοπίζουν τα παιδιά. Οι διαβουλεύσεις θα διεξαχθούν από δέκα κράτη μέλη: Βέλγιο, Βουλγαρία, Φινλανδία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Μαυροβούνιο, Πορτογαλία, Σλοβακία και Ισπανία. Ο κλάδος Ιταλίας του Διεθνούς Μη Κυβερνητικού Οργανισμού Defense for Children International έχει επιλεγεί για να συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης στον σχεδιασμό και τον συντονισμό του της διαδικασίας διαβούλευσης που θα διεξαχθεί από τις εθνικές αντιπροσωπείες.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Οικοδομώντας μια Ευρώπη για τα παιδιά και με τα παιδιά», το Τμήμα Δικαιωμάτων των Παιδιών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει μια παράδοση συμμετοχής των παιδιών στο έργο του σε όλους τους σχετικούς τομείς της διεθνούς συνεργασίας του: καθορισμός προτύπων για τα δικαιώματα του παιδιού, παρακολούθηση της σταδιακής εφαρμογής αυτών των προτύπων από τα κράτη μέλη και ανάπτυξη συνεργασίας και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ικανοτήτων προς υποστήριξη της εφαρμογής τους. Σύμφωνα με την περιοχή προτεραιότητας 2 της τρέχουσας στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία στοχεύει στην προώθηση της «συμμετοχής όλων των παιδιών», ο Οργανισμός έχει διαβουλευτεί με παιδιά πολλές φορές και για διάφορα ζητήματα, όπως η φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη, η σεξουαλική βία, η φιλική για τα παιδιά υγειονομική περίθαλψη και η μετανάστευση. Έχει επίσης προσκαλέσει παιδιά σε μεγάλες εκδηλώσεις και απευθύνθηκε σε αυτά για την δημιουργία υλικού φιλικού προς τα παιδιά, για παράδειγμα παιδιά Ρομά και παιδιά ταξιδιώτες ή παιδιά που δραστηριοποιούνται στο ψηφιακό περιβάλλον.

Ο κλάδος Ιταλίας του DCI έχει μια μακρόχρονη εμπειρία στην συμμετοχή παιδιών στο έργο του, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας του ως συντονιστή πολυκρατικών πρωτοβουλιών. Για πάνω από δεκαπέντε χρόνια, ο οργανισμός έχει διαβουλευτεί με παιδιά στο πλαίσιο της έρευνας και ανάλυσης πολιτικών, του προγραμματισμού και της υπεράσπισης, και έχει συμπεριλάβει παιδιά και νέους ως συν-εκπαιδευτές σε πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη ικανοτήτων που στοχεύουν σε εθνικούς και τοπικούς ενδιαφερόμενους. Υπό το πρίσμα αυτής της εμπειρίας, ο κλάδος Ιταλίας του DCI εκπόνησε μια συλλογή μεθόδων για διαβούλευση με αγόρια και κορίτσια διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, σε διαφορετικές καταστάσεις ζωής και από διαφορετικές κοινωνικό και εθνικό υπόβαθρο. Αν και η διαβούλευση με τα παιδιά αποτελεί κάθε φορά ένα έργο ευαίσθητο και μια πρόκληση, το DCI Ιταλίας κατόρθωσε να εμπνεύσει μαζί με τα παιδιά σημαντικές διαδικασίες αλλαγής στη χάραξη πολιτικής, την έρευνα, την πρακτική των υπηρεσιών και την κατάρτιση σε πολλούς θεματικούς τομείς, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην Ιταλία, καθώς και σε

ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Θεματικές προτεραιότητες της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2022-2027)

Σε συνέχεια της προηγούμενης Στρατηγικής και ενόψει της νέας Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2022-2027), το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Διευθύνουσα Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού έχουν εντοπίσει έξι θεματικούς τομείς προτεραιότητας. Η επιλογή αυτών των προτεραιοτήτων ήταν αποτέλεσμα διαδικασίας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε μεταξύ Σεπτεμβρίου 2020 και Φεβρουαρίου 2021, με συμμετοχή εθνικών κυβερνήσεων και παρατηρητών που εκπροσωπούνται στο CDENF. Οι έξι θεματικοί τομείς προτεραιότητας είναι:

1. Απαλλαγή από τη βία για όλα τα παιδιά
2. Ίσες ευκαιρίες και κοινωνική ένταξη για όλα τα παιδιά
3. Πρόσβαση και ασφαλής χρήση τεχνολογιών για όλα τα παιδιά
4. Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη για όλα τα παιδιά
5. Δίνοντας φωνή σε κάθε παιδί
6. Τα δικαιώματα των παιδιών σε καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης

Διαβούλευση με τα παιδιά για την ανάπτυξη της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Οι δέκα εθνικές αντιπροσωπείες που ηγούνται της διαδικασίας διαβούλευσης με τα παιδιά καλούνται να προσδιορίσουν έναν ή περισσότερους από τους τομείς προτεραιότητας στους οποίους θέλουν να επικεντρωθούν. Ο στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι κάθε ένα από τα έξι θέματα προτεραιότητας θα εξεταστούν από τουλάχιστον μία χώρα. Η επιλογή των αντιπροσωπειών μπορεί να βασίζεται σε προτεραιότητες εθνικής πολιτικής και σε προηγούμενη εμπειρία διαβούλευσης με παιδιά. Οι εθνικές αντιπροσωπείες μπορούν να συνεργαστούν με εξειδικευμένους οργανισμούς, ιδρύματα ή διαμεσολαβητές για την διοργάνωση των διαβουλεύσεων και θα πρέπει να δεσμευτούν ότι θα διαθέσουν τους απαραίτητους πόρους για αυτό το εγχείρημα. Μικρές επιχορηγήσεις μπορεί να διατεθούν από το Συμβούλιο της Ευρώπης για την υποστήριξη των εθνικών διαδικασιών διαβούλευσης, εάν και όπως απαιτείται.

Το DCI Ιταλίας και το Τμήμα Δικαιωμάτων του Παιδιού του Συμβουλίου της Ευρώπης θα συνεργαστούν στενά για να καθοδηγήσουν τις εθνικές αντιπροσωπείες καθ' όλη τη διαδικασία διαβούλευσης. Μια κοινή μεθοδολογία βρίσκεται υπό ανάπτυξη, η οποία θα παρέχει το συνολικό πλαίσιο αναφοράς και θα καθοδηγεί τις εθνικές αντιπροσωπείες βήμα προς βήμα για να διασφαλιστεί ότι οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται με επαγγελματικό, ουσιαστικό και ισορροπημένο τρόπο και με τον δέοντα σεβασμό των ηθικών προτύπων. Στόχος είναι η συμμετοχή αγοριών και κοριτσιών διαφόρων υποβάθρων και διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών σε ευάλωτη κατάσταση όπως παιδιά που ανήκουν σε μειονοτικές

ομάδες ή παιδιά με αναπηρία. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, το DCI Ιταλίας θα λειτουργεί ως σημείο επαφής για τις εθνικές αντιπροσωπείες ενώ θα είναι διαθέσιμο για διμερείς ανταλλαγές, για παροχή τεχνικής βοήθειας, συμβουλών και υποστήριξης.

Λίγα λόγια για τη συμμετοχή των παιδιών

Το πρόσφατο εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των παιδιών «Άκου-Δράσε - Άλλαξε» (2021) έχει επικαιροποιήσει την εξέλιξη της μεθοδολογίας για τις διαβουλεύσεις με παιδιά¹. Ενώ οι εθνικές αντιπροσωπείες καλούνται να συμβουλευτούν το Εγχειρίδιο και να το μοιραστούν με τους διαμεσολαβητές και άλλους σχετικούς ενήλικες που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις, αυτό το συνοπτικό υπόμνημα έχει ως στόχο να επισημάνει κάποια κεντρικά ζητήματα και να παράσχει προσανατολισμό για τις διαβουλεύσεις με τα παιδιά. Σύμφωνα με την Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη συμμετοχή των παιδιών και νέων κάτω των 18 ετών, η συμμετοχή αφορά σε

Άτομα και ομάδες ατόμων που έχουν το δικαίωμα, τα μέσα, το χώρο, την ευκαιρία και, όπου είναι απαραίτητο, την υποστήριξη να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους να ακούγονται και να συμβάλουν στη λήψη αποφάσεων για θέματα που τους επηρεάζουν, με τις απόψεις τους να λαμβάνουν την απαιτούμενη βαρύτητα ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα τους²

Η έννοια των δικαιωμάτων, των μέσων, των χώρων, των ευκαιριών και της υποστήριξης, όπως αναφέρονται στην Σύσταση και επαναλαμβάνονται στο Εγχειρίδιο και άλλα έγγραφα του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ικανότητα των ενηλίκων και του κόσμου των ενηλίκων, να δημιουργούν κατάλληλα περιβάλλοντα, συνθήκες και δυναμική προκειμένου να διαβουλεύονται με τα παιδιά. Απαιτούν από τους σχετικούς ενδιαφερόμενους και τους διαμεσολαβητές να είναι γενικά πρόθυμοι και έτοιμοι να διατηρήσουν ανοιχτή τη διαδικασία διαβούλευσης σε απροσδόκητες συνεισφορές από τα παιδιά.

Η συμμετοχή των παιδιών στην ανάπτυξη της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού μπορεί να νοηθεί ως συμβουλευτική συμμετοχή, που σημαίνει ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης, μέσω εθνικών αντιπροσωπειών, θα αναζητά τις απόψεις, τις οπτικές και τις προτάσεις των παιδιών και θα εργάζεται με τα αποτελέσματα με τρόπο διαφανή για τα παιδιά και όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες. Μια πρωτοβουλία συμβουλευτικής συμμετοχής επιτρέπει μεγαλύτερη επιρροή της συμβολής των παιδιών σε μια διαδικασία από ό,τι θα επέτρεπε μία μόνη περίπτωση συμμετοχής παιδιών. Το DCI Ιταλίας καλεί το Συμβούλιο της Ευρώπης και τις εθνικές αντιπροσωπείες να προσεγγίσουν τις διαβουλεύσεις με τα παιδιά ως μια άσκηση συμβουλευτικής συμμετοχής που είναι

¹ 1 Συμβούλιο της Ευρώπης, Άκου – Δράσε- Άλλαξε, Εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των παιδιών, Για επαγγελματίες που εργάζονται για τα παιδιά και με παιδιά, Οικοδομώντας μια Ευρώπη για τα παιδιά και με τα παιδιά, 2021.

² Συμβούλιο της Ευρώπης, Επιτροπή Υπουργών, Σύσταση CM/ Rec (2012) 2 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη συμμετοχή παιδιών και νέων κάτω των 18 ετών, 28 Μαρτίου 2012, Τμήμα 1.

δυναμική και περίπλοκη και ενισχύει μια διαδικασία αλλαγής. Η αλλαγή δεν αναφέρεται μόνο στις θεματικές προτεραιότητες ως τέτοια, και στον τρόπο που αυτές θα αντικατοπτρίζονται στη νέα στρατηγική, αλλά και σε σχέση με την ικανότητα του να ακούει κανείς και να συμμετέχει σε έναν ανοιχτό διάλογο με τα παιδιά. Ενώ οι θεματικές προτεραιότητες προτείνονται ως ένα πεδίο συζήτησης με παιδιά, οι συνεισφορές και οι δηλώσεις των παιδιών ενδέχεται να ξεπεράσουν αυτό το προκαθορισμένο πεδίο. Η κοινή μεθοδολογία θα ενστερνίζεται αυτήν την αντίληψη. Θα καθοδηγήσει τις εθνικές αντιπροσωπείες να ηγηθούν αυτής της δυναμικής διαδικασίας μέσω μιας προσέγγισης ενεργής ακρόασης και θα είναι ανοιχτή στην ανακάλυψη νέων προοπτικών για τα παιδιά, τους διαμεσολαβητές, τις εθνικές αντιπροσωπείες και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Υπό το πρίσμα αυτών των θεωρήσεων, το Συμβούλιο της Ευρώπης και οι εθνικές αντιπροσωπείες ενθαρρύνονται να αναλογιστούν πώς οι διαβουλεύσεις με τα παιδιά θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις διαδικασίες αλλαγής ακόμη και πέρα από τον συγκεκριμένο στόχο της παρούσας διαδικασίας. Καλούνται να αναλογιστούν την δυνατότητα να καταστεί δυνατή μια ισχυρότερη συνέχεια ακρόασης και λήψης υπόψη των απόψεων των παιδιών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, για τη διάρκεια της πενταετούς στρατηγικής, εάν όχι και πέραν αυτού του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Οι διαβουλεύσεις θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως το θεμέλιο για μια συνεχή και σχετική ανταλλαγή με τα παιδιά σχετικά με τον προσανατολισμό των αστικών, πολιτιστικών, πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων, ως μία σημαντική ευκαιρία για όλους τους εμπλεκόμενους ενδιαφερόμενους σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Σχήμα 1 κάτωθι, παραπομπή από το Εγχειρίδιο Άκου – Δράσε - Άλλαξε, απεικονίζει αυτήν τη διαδικασία.

Σχήμα 1: Η συμμετοχή ως κυλιόμενη διαδικασία που παράγει αλλαγή³

Πρότυπα ευημερίας και προστασίας των παιδιών

Η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη συμμετοχή παιδιών και νέων κάτω των 18 ετών αναφέρει ως μία από τις αρχές της ότι

³ Συμβούλιο της Ευρώπης, Άκου – Δράσε - Άλλαξε, Εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των παιδιών, Για επαγγελματίες που εργάζονται για τα παιδιά και με τα παιδιά, Οικοδομώντας μια Ευρώπη για τα παιδιά και με τα παιδιά, 2021, σελ. 16.

Παιδιά και νέοι που ασκούν το δικαίωμά τους να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους πρέπει να προστατεύονται από βλάβες, συμπεριλαμβανομένων του εκφοβισμού, των αντιοίνων, της θυματοποίησης και της παραβίασης του δικαιώματός τους στην ιδιωτική ζωή⁴

Σύμφωνα με αυτήν την αρχή, το Εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των παιδιών περιλαμβάνει μια λίστα ελέγχου διασφάλισης, η οποία παρέχει τη βάση για την προετοιμασία, τη διευκόλυνση και την παρακολούθηση των διαβουλεύσεων με τα παιδιά για την νέα Στρατηγική για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Οι διαβουλεύσεις με παιδιά οφείλουν να είναι καλά σχεδιασμένες, ασφαλείς και ουσιαστικές σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Οι διαβουλεύσεις πρέπει να έχουν σαφείς στόχους και διαφανή μεθοδολογία, που πρέπει να κοινοποιούνται στα συμμετέχοντα παιδιά και τους γονείς ή κηδεμόνες τους. Το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων και το απόρρητο καθώς και το δικαίωμα να εξαιρεθούν από τη διαβούλευση ανά πάσα στιγμή θα πρέπει να εξηγείται στα παιδιά σε γλώσσα κατανοητή σε αυτά πριν ληφθεί, κατόπιν ενημέρωσης, η συγκατάθεσή τους για την συμμετοχή. Οι διαβουλεύσεις πρέπει να είναι χωρίς αποκλεισμούς, παρέχοντας ευκαιρίες για παιδιά από διαφορετικά υπόβαθρα να συμμετέχουν ενεργά και να μοιράζονται τις σκέψεις τους για θέματα που τα αφορούν.

Η κοινή μεθοδολογία θα αποτελέσει οδηγό για τις εθνικές αντιπροσωπείες ώστε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ευημερία και την ασφάλεια των συμμετεχόντων παιδιών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις διαβουλεύσεις. Οι εθνικές αντιπροσωπείες και οι διαμεσολαβητές/ συνεπικουρούντες θα πρέπει να γνωρίζουν και να είναι προετοιμασμένοι ότι τα παιδιά ενδεχομένως να εκφράσουν επικριτικές απόψεις και να μιλήσουν για αρνητικά συναισθήματα ή πτυχές για τις οποίες δεν αισθάνονται ιδιαίτερα χαρούμενα σχετικά με ένα συγκεκριμένο θεματικό ζήτημα, πτυχές της ζωής τους ή των χωρών τους. Θα είναι σημαντικό να εξετάσετε πώς θα εκτιμήσετε σοβαρά τις πιο ανησυχητικές, αμφιλεγόμενες ή αρνητικές επισημάνσεις των παιδιών και να τους δώσετε την δέουσα σημασία, προστατεύοντας παράλληλα τα παιδιά από τυχόν αντίποινα. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να δύνανται να δημιουργήσουν έναν ασφαλή χώρο όπου τα παιδιά θα μπορούν να μιλούν ανοιχτά και να αισθάνονται ότι μπορούν με ασφάλεια να επικρίνουν ή να αμφισβητήσουν συγκεκριμένες πτυχές χωρίς να εκτεθούν σε αρνητικές συνέπειες. Ένας λεπτομερής οδηγός δεοντολογίας θα αναπτυχθεί ως μέρος της κοινής μεθοδολογίας για τη διασφάλιση μιας κοινής αντίληψης και δράσης σε σχέση με τα πρότυπα ευημερίας και ασφάλειας των παιδιών κατά την διάρκεια ολόκληρης της διαδικασίας.

Σκοπός και στόχοι

Ο γενικός σκοπός της διαδικασίας διαβούλευσης με τα παιδιά είναι να διασφαλιστεί ότι η νέα Στρατηγική για τα Δικαιώματα του Παιδιού εξετάζει και αντιμετωπίζει τις κύριες προκλήσεις που

⁴ Συμβούλιο της Ευρώπης, Επιτροπή Υπουργών, Σύσταση CM / Rec (2012) 2 της Επιτροπής Υπουργών στα κράτη μέλη σχετικά με τη συμμετοχή παιδιών και νέων κάτω των 18 ετών, 28 Μαρτίου 2012, Τμήμα II - Αρχές, σ. 7.

αντιμετωπίζουν τα παιδιά και ανταποκρίνεται στις προτεραιότητες των παιδιών όπως αυτές γίνονται αντιληπτές και εκφράζονται από τους συμμετέχοντες στις διαβουλεύσεις.

Οι **ειδικοί στόχοι** της διαδικασίας περιλαμβάνουν:

- Διασφάλιση της συνέχειας του έργου που προωθείται από την Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Παιδιού του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την συμμετοχή των παιδιών και, ιδίως, τον τομέα προτεραιότητας 2 της τρέχουσας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2016-2021) σχετικά με τη «συμμετοχή όλων των παιδιών»,
- Δημιουργία χώρου για παιδιά στα κράτη μέλη και διευκόλυνση μιας διαδικασίας μέσω της οποίας τα παιδιά θα εμπλέκονται εξ αρχής στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της νέας Στρατηγικής,
- Παροχή συμβουλών στο CDENF για το πώς να συμπεριλάβει περαιτέρω τις φωνές των παιδιών στο έργο του, ιδίως στην εφαρμογή και παρακολούθηση της νέας στρατηγικής.

Διαδικασία

Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε αυτήν τη διαδικασία θα λάβουν υποστήριξη στον σχεδιασμό και την εκτέλεση της διαβούλευσης με τα παιδιά μέσω μιας κοινής προσέγγισης και μεθοδολογίας που μπορεί να προσαρμοστεί στην ποικιλομορφία των εθνικών πλαισίων. Μια σειρά δραστηριοτήτων έχουν προσδιοριστεί, οι οποίες εγγυώνται έγκαιρες και αποτελεσματικές διαβουλεύσεις με διαφορετικές ομάδες παιδιών σχετικά με τις έξι θεματικές προτεραιότητες. Στο Παράρτημα 1 περιγράφεται το σύνολο των δραστηριοτήτων και το χρονοδιάγραμμα που έχει προβλεφθεί για την εφαρμογή της διαδικασίας.

Το DCI Ιταλίας διενεργεί επισκόπηση βάσει εγγράφων προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες από άλλες πρόσφατες διαβουλεύσεις και πρωτοβουλίες συμμετοχής με ανάμειξη παιδιών, οι οποίες μπορεί να ενδιαφέρουν την εν λόγω διαδικασία και να την ενσωματώσουν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Οι συμμετέχουσες εθνικές αντιπροσωπείες έχουν κληθεί να κοινοποιήσουν σχετικές εκθέσεις και έγγραφα των χωρών τους, προκειμένου να ενημερωθεί η επισκόπηση βάσει εγγράφων που διεξάγεται. Αυτή η διαδικασία επισκόπησης θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία για την δημιουργία μιας δυναμικής βάσης δεδομένων σχετικής βιβλιογραφίας και εμπειρίας από διαβουλεύσεις με παιδιά, η οποία μπορεί να ενημερώνεται περιοδικά και να είναι διαθέσιμη σε όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων στα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα καταγραφούν σύμφωνα με ένα κοινό πρότυπο αναφοράς (βλέπε Παράρτημα 2). Τα συνολικά αποτελέσματα θα παρουσιαστούν σε μια τελική εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2021 (ημερομηνία και χώρος / μορφής αναμένεται να επιβεβαιωθούν). Ο στόχος αυτής της εκδήλωσης είναι να παρασχεθεί ανατροφοδότηση στα παιδιά που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις και να συγκεντρωθούν και να κοινοποιηθούν οι πληροφορίες τους σχετικά με τη διαδικασία και τα αποτελέσματα. Εάν είναι δυνατόν, η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί δια ζώσης, με τη συμμετοχή των παιδιών που είχαν ενεργή ανάμειξη στην διαδικασία.

Οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν από την διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο και η τελική εκδήλωση με τα παιδιά θα αναλυθούν και θα συνοψισθούν σε μία τελική έκθεση, η οποία θα παρουσιαστεί στο CDENF στο πλαίσιο της συνάντησης της Ολομέλειάς του στις 13-15 Οκτωβρίου 2021.

Ο ρόλος των εθνικών αντιπροσωπειών

Οι εθνικές αντιπροσωπείες καλούνται να επιλέξουν οργανισμούς εταίρους ή εμπειρογνώμονες που θα συνδράμουν στην διαβούλευση, να προσεγγίσουν τα παιδιά, να εντοπίσουν τα παιδιά που είναι διαθέσιμα και πρόθυμα να λάβουν μέρος στις διαβουλεύσεις, να υλοποιήσουν την διαβούλευση με τα παιδιά. Αποτελεί ευθύνη της κάθε εθνικής αντιπροσωπείας να εντοπίσει κατάλληλα εκπαιδευμένους, έμπειρους και αξιόπιστους διαμεσολαβητές οι οποίοι - με βάση τη συνολική μεθοδολογική πρόταση - θα διεξάγουν τις δραστηριότητες προσαρμόζοντάς τις στο εθνικό πλαίσιο.

Οι εθνικές αντιπροσωπείες, μαζί με τους διαμεσολαβητές, θα καταγράψουν τα αποτελέσματα των εθνικών διαβουλεύσεων και θα υποβάλουν σχετική έκθεση στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στο DCI Ιταλίας σύμφωνα με το πρότυπο που παρέχεται στο Παράρτημα 2.

Οι εθνικές αντιπροσωπείες είναι επίσης υπεύθυνες για την οργάνωση και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των παιδιών στην τελική εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2021.

Καθ' όλη την διάρκεια των διαβουλεύσεων, οι εθνικές αντιπροσωπείες είναι υπεύθυνες για την διασφάλιση μιας ασφαλούς και φιλικής προς τα παιδιά διαδικασίας και για την διαχείριση της σχέσης και της επαφής με τα παιδιά που συμμετέχουν με σεβασμό και αρχές δεοντολογίας. Οι εθνικές αντιπροσωπείες πρέπει επίσης να διευκολύνουν την επικοινωνία πληροφοριών και ανατροφοδότησης στα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, με κατάλληλες και φιλικές προς τα παιδιά μορφές.

Προκαταρκτικοί μεθοδολογικοί προσανατολισμοί για την διαβούλευση με τα παιδιά στα κράτη μέλη

Κατανομή θεματικών προτεραιοτήτων

Μέχρι στιγμής, αρκετές εθνικές αντιπροσωπείες έχουν υποδείξει τις προτιμήσεις τους σε σχέση με τις έξι θεματικές προτεραιότητες της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλ. Πίνακα 1). Άλλες αντιπροσωπείες θα ακολουθήσουν επιβεβαιώνοντας τις προτιμήσεις τους.

Πίνακας 1: Τομείς προτεραιότητας που επιλέχθηκαν από εθνικές αντιπροσωπείες (όπως ισχύει από τις 9 Απριλίου 2021)

1.	Απαλλαγή από τη βία για όλα τα παιδιά	Ισπανία
2.	Ίσες ευκαιρίες και κοινωνική ένταξη για όλα τα παιδιά	Μαυροβούνιο, Πορτογαλία
3.	Πρόσβαση και ασφαλή χρήση τεχνολογιών για όλα τα παιδιά	Βέλγιο, Ιταλία
4.	Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη για όλα τα παιδιά	Ελλάδα
5.	Δίνοντας φωνή σε κάθε παιδί	Φινλανδία
6.	Τα δικαιώματα των παιδιών σε καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης	

Συζήτηση των θεματικών προτεραιοτήτων με ομάδες παιδιών

Η μεθοδολογία για τις διαβουλεύσεις με τα παιδιά βασίζεται στην υπόθεση ότι τα παιδιά πρέπει να είναι σε θέση να συμμετέχουν με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τις προσωπικές τους απόψεις, σκέψεις και εμπειρίες. Στην πράξη, αυτό απαιτεί από τους διοργανωτές και τους διαμεσολαβητές την ικανότητα να δημιουργήσουν έναν χώρο και ευκαιρίες ώστε τα παιδιά να μπορούν να συζητήσουν τις θεματικές προτεραιότητες ανοιχτά και εποικοδομητικά σύμφωνα με τα δικά τους χαρακτηριστικά (ως άτομα και ως παιδιά) και, όσο το δυνατόν, απαλλαγμένα από κατασκευασμένες αντιλήψεις ενηλίκων ή προκαθορισμένες προσδοκίες.

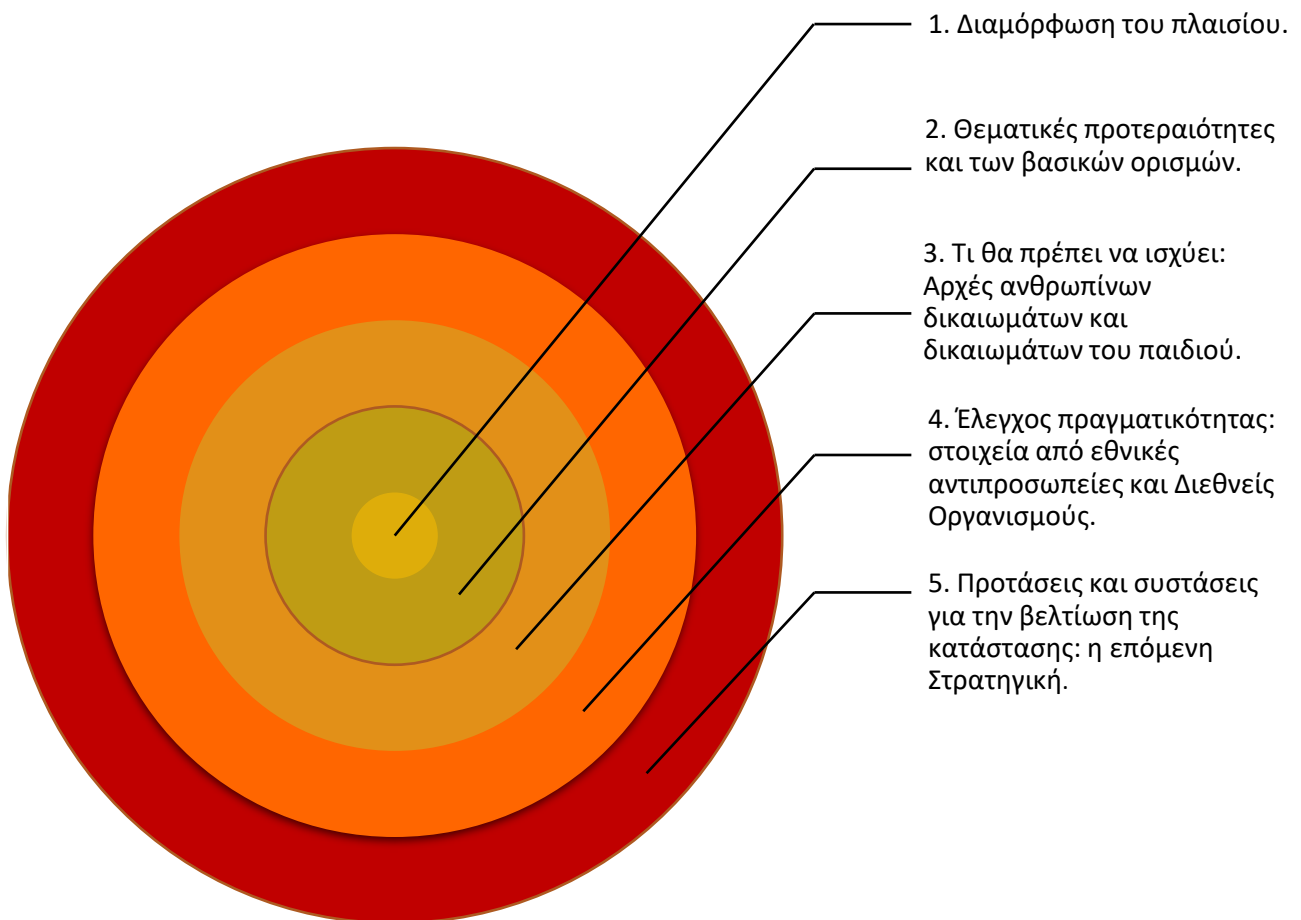
Η μεθοδολογία οργανώνεται ως προοδευτική και δομημένη αλληλεπίδραση μεταξύ του συντονιστή και των παιδιών για ανταλλαγή πληροφοριών, σκέψεων και για την ενεργοποίηση της συζήτησης. Αυτή η δομή επιτρέπει στα παιδιά να εξοικειωθούν με το θέμα και να κατανοήσουν την τρέχουσα κατάσταση που αφορά στη συγκεκριμένη θεματική προτεραιότητα. Αυτή η κατανόηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι τα παιδιά σε καλύτερη θέση να διαμορφώσουν τις απόψεις

τους και να συζητήσουν πιθανές σκέψεις, προβληματισμούς και δράσεις για τη βελτίωση της κατάστασης. Μέσω αυτής της προοδευτικής αλληλεπίδρασης, τα παιδιά είναι σε θέση να συμβάλουν στην νέα Στρατηγική με ουσιαστικό τρόπο.

Οι συνεδρίες θα δομηθούν σύμφωνα με πέντε βασικά βήματα που αποσκοπούν στην αποσαφήνιση του σκοπού της διαβούλευσης, δημιουργώντας ένα «πεδίο» αναφοράς που σχετίζεται με το συγκεκριμένο θέμα, επιτρέποντας στα παιδιά να συμμετάσχουν σε μια ενημερωμένη συζήτηση για το θέμα, που θα μπορούσε τελικά να οδηγήσει σε πιθανές ιδέες, προτάσεις, συστάσεις και ακόμη και ερωτήσεις που θα πρέπει να διευθετηθούν από τη νέα Στρατηγική και την ακόλουθη εφαρμογή της.

Τα πέντε βήματα ενσωματώνονται σε μια κυκλική σύνθεση διαβούλευσης. Κάθε βήμα θα καθοριστεί και θα περιγραφεί με περισσότερες λεπτομέρειες στο κοινό μεθοδολογικό έγγραφο που θα αποτελέσει οδηγό για τις διαβουλεύσεις.

Σχήμα 2: Μεθοδολογία πέντε βημάτων για τη δομημένη συνέντευξη κατά τη διαβούλευση με τα παιδιά

1. Διαμόρφωση του πλαισίου: «Γιατί είμαστε εδώ; Τι είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης; Ποια είναι η στρατηγική για το Δικαιώματα του παιδιού; Τι αναμένεται να κάνουμε;»

Τα συμμετέχοντα παιδιά θα ενημερωθούν, με σαφή και συνοπτικό τρόπο και σε γλώσσα που κατανοούν, γιατί κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη διαβούλευση, τι είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης, ποιο το υπόβαθρο της ανάπτυξης της νέας Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού και ποια η σημασία της. Αυτή η ενημέρωση στοχεύει στην εμπέδωση των πληροφοριών που θα έχουν ήδη τα παιδιά πριν από τη διαβούλευση και στην καλλιέργεια μιας κατανόησης του σκοπού και του πεδίου εφαρμογής της διαβούλευσης και του τι αναμένεται να κάνουν.

2. Η κατανόηση από πλευράς των παιδιών της θεματικής προτεραιότητας και των βασικών ορισμών

Ο διαμεσολαβητής θα ενημερώσει την ομάδα παιδιών για τη θεματική προτεραιότητα που θα συζητήσουν. Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας χώρος όπου τα παιδιά είναι σε θέση και να αισθάνονται άνετα να εκφράσουν αυτά που έχουν κατανοήσει ως βία, ίσες ευκαιρίες, συμμετοχή και βασικούς όρους που σχετίζονται με τις υπόλοιπες θεματικές προτεραιότητες. Αυτό το μέρος μπορεί επίσης να βοηθήσει τα παιδιά να εξερευνήσουν τις δικές τους άμεσες ή έμμεσες εμπειρίες με το θέμα που συζητείται.

3. Τι πρέπει να ισχύει: αρχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων του παιδιού

Αυτό το βήμα στοχεύει στην παρουσίαση ορισμένων βασικών αρχών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των παιδιών, που σχετίζονται με την θεματική προτεραιότητα, σε γλώσσα φιλική προς τα παιδιά και με προσιτό τρόπο για αυτά. Η ιδέα είναι τα παιδιά να μάθουν για τα δικαιώματά τους και να είναι έτοιμα να διαμορφώσουν και να μοιραστούν τις απόψεις τους σχετικά με το «τι πρέπει να ισχύει για όλα τα παιδιά».

4. Έλεγχος πραγματικότητας: στοιχεία από εθνικές αντιπροσωπείες και διεθνείς οργανισμούς

Αφού συζητηθεί τι πρέπει να ισχύει, ο διαμεσολαβητής θα παρουσιάσει στοιχεία για την τρέχουσα κατάσταση σχετικά με τη θεματική προτεραιότητα, σε γλώσσα φιλική προς τα παιδιά και με προσιτό τρόπο. Αυτή η παρουσίαση θα μεταφέρει στοιχεία και συγκεκριμένα ευρήματα που προέκυψαν από την αξιολόγηση της τρέχουσας Στρατηγικής, πληροφορίες που συλλέγονται από εθνικές αντιπροσωπείες και πληροφορίες από άλλες εθνικές ή διεθνείς πηγές.

5. Προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης: η επόμενη Στρατηγική

Στην τελική φάση της διαβούλευσης, τα παιδιά θα διατυπώσουν και θα συζητήσουν τις δικές τους προτάσεις, προσδοκίες και αιτήματα, καθώς και ερωτήσεις σχετικά με τη βελτίωση της κατάστασης, που θα ενσωματωθούν στη νέα Στρατηγική. Αυτή η συζήτηση μπορεί να διεξαχθεί σε διαφορετικά επίπεδα:

- Ποιες είναι οι προσδοκίες των παιδιών από τις κυβερνήσεις τους, τα δημόσια ιδρύματα, τις ενώσεις, τα σχολεία, τους γονείς ή άλλες οντότητες, για την προώθηση της κατάστασης των παιδιών σε σχέση με την θεματική προτεραιότητα,
- Ποια ζητήματα πρέπει να αντιμετωπιστούν επείγοντως,
- Ποιες συγκεκριμένες δραστηριότητες θα πρότειναν τα παιδιά, που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην νέα στρατηγική και
- Πώς μπορούν τα παιδιά να συμμετέχουν ουσιαστικά σε μελλοντικές δραστηριότητες.

Σύνθεση Ομάδας

Ο στόχος είναι να συγκροτηθεί μια ομάδα από 10 έως 20 παιδιά για κάθε διαβούλευση, λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικές διαστάσεις, όπως η ηλικία, το φύλο, η κατάσταση των παιδιών, η εθνική και κοινωνική καταγωγή, συγκεκριμένες ευπάθειες ή άλλα ειδικά χαρακτηριστικά. Οι εθνικές αντιπροσωπείες πρέπει να στοχεύουν στη διασφάλιση της ποικιλομορφίας σε κάθε ομάδα. Για τη σύνθεση των ομάδων διαβούλευσης, οι εθνικές αντιπροσωπείες και οι διαμεσολαβητές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις γνώσεις και την εμπειρία που αποκτήθηκαν από προηγούμενες διαβουλεύσεις και παρόμοιες διαδικασίες στην εργασία τους με τις συγκεκριμένες ομάδες παιδιών, τις οποίες η κάθε εθνική αντιπροσωπεία επιλέγει να συμπεριλάβει. Προτείνεται τα κράτη μέλη να συστήσουν ομάδες παιδιών ηλικίας μεταξύ 13 και 17 ετών, εκτός εάν υπάρχει αποδεδειγμένη και εμπεδωμένη εμπειρία στη διαβούλευση με μικρότερα παιδιά, για τα οποία προσαρμοστεί ειδικώς η μεθοδολογία.

Παρότι η πολυμορφία είναι σημαντική, θα πρέπει να επιτευχθεί φυσικά, χωρίς εξαναγκασμό σε σημείο που να δημιουργείται δυσφορία στα παιδιά ή επίπλαστες δυναμικές που θα μπορούσαν να αποτρέψουν την ουσιαστική, γνήσια και ελεύθερη συμμετοχή όλων των μελών στην ομάδα.

Είναι σαφές ότι τα παιδιά που θα συμμετάσχουν στη διαδικασία διαβούλευσης δεν θα αποτελούν αντιπροσωπευτική ομάδα από μεθοδολογική άποψη. Οι απόψεις και οι συστάσεις τους θα είναι επομένως ατομικές, αλλά πολύτιμες και αυθεντικές. Η διεθνής επισκόπηση βάσει εγγράφων και η επισκόπηση προηγούμενων εμπειριών των εθνικών αντιπροσωπειών έχει ως στόχο να εντάξει τις διαβουλεύσεις με τα παιδιά σε μια ευρύτερη προοπτική πρωτοβουλιών για την συμμετοχή των παιδιών που λαμβάνουν χώρα στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η κοινή μεθοδολογία θα αντιμετωπίσει αυτή την πτυχή με περισσότερη λεπτομέρεια από δεοντολογική και μεθοδολογική οπτική.

Μορφή διαβουλεύσεων

Η μορφή των διαβουλεύσεων θα εξαρτηθεί από την επιδημιολογική κατάσταση στην κάθε χώρα και την δυνατότητα διεξαγωγής διαβουλεύσεων με τα παιδιά δια ζώσης, συμπεριλαμβανομένων των ταξιδιών, όπου απαιτείται. Οι εθνικές αντιπροσωπείες καλούνται να αξιολογήσουν την κατάστασή τους και να σχεδιάσουν διαβουλεύσεις δια ζώσης ή διαβουλεύσεις μέσω διαδικτύου. Η κοινή μεθοδολογία θα περιλαμβάνει εκτιμήσεις για την προσαρμογή των διαβουλεύσεων σε φυσικό ή ψηφιακό περιβάλλον.

Κάθε βήμα της διαβούλευσης (από 1 έως 5) θα υποστηρίζεται από μια γραφική παράσταση που βοηθά στην κατανόηση της δομής της διαβούλευσης και καθοδηγεί τη συζήτηση. Η γραφική παράσταση μπορεί να προσαρμοστεί και να μεταφραστεί από κάθε εθνική αντιπροσωπεία. Θα διατεθεί στις εθνικές αντιπροσωπείες υπό μορφή εκτυπώσιμου αρχείου, ώστε να μπορεί να προβάλλεται σε οθόνη κατά τη διάρκεια μιας διαδικτυακής διαβούλευσης ή να εκτυπώνεται ως

φυλλάδιο για δια ζώσης διαβουλεύσεις. Όπου πραγματοποιούνται διαδικτυακές διαβουλεύσεις, η κοινή μεθοδολογία θα καθοδηγήσει τις εθνικές αντιπροσωπείες στη χρήση ενός εικονικού λευκού πίνακα, μια εφαρμογή για συσκευή tablet με στυλό, την οποία οι διαμεσολαβητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν στις οθόνες τους και να μοιραστούν με τους συμμετέχοντες. Αυτή η εφαρμογή βοηθά στη διευκόλυνση και οπτικοποίηση των βασικών στοιχείων της συζήτησης σε πραγματικό χρόνο.

Για σκοπούς καταγραφής, κάθε φάση της διαβούλευσης θα βιντεοσκοπείται, με την προηγούμενη εν επιγνώσει συναίνεση των συμμετεχόντων και των γονέων ή κηδεμόνων τους. Η κοινή μεθοδολογία θα περιλαμβάνει όλο το σχετικό υλικό για την αίτηση και τη λήψη της εν επιγνώσει συναίνεσης για αυτήν τη δραστηριότητα.

Για τα βήματα 2-4, η κοινή μεθοδολογία θα παρέχει ένα σύνολο διαφανειών PowerPoint με σχετικές πληροφορίες και απορίες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι διαμεσολαβητές. Οι χρωματικοί συνδυασμοί και η διάταξη των διαφανειών θα επιτρέψουν μια εύκολη πλοήγηση στα διάφορα στάδια της διαβούλευσης, σύμφωνα με την γραφική αναπαράσταση. Η μεθοδολογία θα παρέχει περαιτέρω λεπτομερείς συστάσεις για την οργάνωση των διαβουλεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του κατάλληλου χρόνου, της διάρκειας και των διαλειμμάτων, καθώς και της χρήσης κατάλληλων δραστηριοτήτων κοινωνικοποίησης. Σε περίπτωση διαδικτυακών συνεδριών, προτείνεται να συγκληθούν δύο συνεδρίες 2,5 ωρών η καθεμία με διάλειμμα 15 λεπτών στο μέσο της διάρκειάς τους (πρώτη συνεδρία: φάσεις 1-2-3, δεύτερη συνεδρία: φάσεις 4-5). Οι εθνικές αντιπροσωπείες θα μπορούσαν να αποφασίσουν να προσαρμόσουν το χρονοδιάγραμμα και τη διάρκεια των συνεδριών στην συγκεκριμένη ομάδα με την οποία διαβουλεύονται, και για να επαναλάβουν τη συνεδρία για διαφορετικές ομάδες.

Διαβουλεύσεις δια ζώσης

Σε χώρες όπου οι διαβουλεύσεις θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης, είναι σημαντικό να εξεταστούν ο χώρος, ζητήματα που σχετίζονται με την προσβασιμότητα, για παράδειγμα την κάλυψη των αναγκών των παιδιών με φυσικές αναπηρίες, όπως ράμπες, προσβάσιμες τουαλέτες, καθώς και μεταφορά και ταξίδια για τα παιδιά και τους γονείς ή τους συνοδούς τους. Ο χώρος πρέπει να είναι φιλικός προς τα παιδιά και όσο το δυνατόν πιο άνετος, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αισθάνονται άνετα.

Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, ενδέχεται να προκύψουν πολλές ανησυχίες σχετικά με την προστασία των παιδιών. Αυτές οι ανησυχίες μπορεί να εξαρτώνται από τις περιστάσεις, τους τρόπους και τους συμμετέχοντες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ενημερωμένη, ασφαλής και αποτελεσματική συμμετοχή κάθε παιδιού, όλα τα πιθανά στοιχεία που θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν κίνδυνο για ένα παιδί πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη διαβούλευση πρέπει να αξιολογηθούν και να ληφθούν υπόψη. Η κοινή μεθοδολογία θα παρέχει καθοδήγηση στις εθνικές αντιπροσωπείες ώστε να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης, προστασίας και αντιμετώπισης όλων των πιθανών κινδύνων.

Διαβουλεύσεις μέσω διαδικτύου

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ηγέτης στην προώθηση των δικαιωμάτων και της ασφάλειας του παιδιού στο ψηφιακό περιβάλλον, όπως αποδεικνύεται από τη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών και το σχετικό φιλικό προς τα παιδιά υλικό και εγχειρίδιο για επαγγελματίες⁵. Αυτά τα έγγραφα αποτελούν κεντρικό σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη της κοινής μεθοδολογίας. Έχουν επίσης συμβάλει στην ανάπτυξη του προσφάτως εκδοθέντος Γενικού Σχολίου αριθ. 25 (2021) της Επιτροπής για την Δικαιώματα του παιδιού σχετικά τα δικαιώματα των παιδιών σε σχέση με το ψηφιακό περιβάλλον. Το Γενικό Σχόλιο τονίζει την ανάγκη προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του παιδιού στο ψηφιακό περιβάλλον και ενθαρρύνει τα συμβαλλόμενα κράτη να

αξιοποιήσουν το ψηφιακό περιβάλλον στις διαβουλεύσεις με τα παιδιά στα σχετικά νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα και να διασφαλίσουν ότι λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις τους σοβαρά και ότι η συμμετοχή των παιδιών δεν οδηγεί σε αδικαιολόγητη παρακολούθηση ή συλλογή δεδομένων που παραβιάζει το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή, την ελευθερία της σκέψης και της γνώμης. Πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες διαβούλευσης περιλαμβάνουν παιδιά που δεν έχουν πρόσβαση στην τεχνολογία ή δεξιότητες χρήσης της⁶

Είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου ότι η συμμετοχή σε μια διαδικτυακή διαβούλευση μπορεί να είναι κουραστική και ότι κάθε παιδί έχει διαφορετικές ανάγκες από αυτή την άποψη. Οι διαδικτυακές διαβουλεύσεις ενδέχεται να απαιτούν ακόμα μεγαλύτερη συγκέντρωση και ορισμένα παιδιά μπορεί να αισθάνονται πιεσμένα να συνεχίσουν, βιώνοντας «φόβο παράλειψης». Τα παιδιά θα πρέπει να αισθάνονται άνετα ζητώντας ένα διάλειμμα και να μην αισθάνονται πιεσμένα να αποδώσουν.

Η ενεργή ακρόαση είναι βασικό στοιχείο για την αναγνώριση και το σεβασμό του παιδιού και την ενθάρρυνσή του στην συμμετοχή. Αυτό παίζει καθοριστικό ρόλο τόσο στις διαδικτυακές διαβουλεύσεις με παιδιά, όσο και στις μη διαδικτυακές. Τα παιδιά έχουν διαφορετικούς τρόπους έκφρασης και μέρος της βασικής μη λεκτικής επικοινωνίας μπορεί να χαθεί κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών διαβουλεύσεων. Η ενεργή και ενσυναισθητική ακρόαση μπορεί να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των παρανοήσεων, προωθώντας παράλληλα την αίσθηση ενδυνάμωσης των παιδιών και της ιδιοκτησίας των απόψεων και του λόγου τους.

Επανεξέταση, προβληματισμός και εκκίνηση

Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες ενότητες του παρόντος υπομνήματος, το Εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την συμμετοχή των παιδιών προβλέπει μια κυλιόμενη διαδικασία

⁵ Συμβούλιο της Ευρώπης, Το ψηφιακό περιβάλλον, 2021

⁶ Επιτροπή για τα Πικαιώματα του παιδιού, Γενικό σχόλιο αριθ. 25 (2021) σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών σε σχέση με το ψηφιακό περιβάλλον, 6 CRC / C / GC / 25, 2021, παρ. 12

συμμετοχής που παράγει αλλαγή. Σύμφωνα με την ενότητα 4.7. του Εγχειριδίου, οι εθνικές αντιπροσωπείες καλούνται να προβούν σε ανασκόπηση και να αναλογιστούν σχετικά με την εμπειρία τους με αυτές τις διαβουλεύσεις και να λάβουν υπόψη τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να προωθήσουν μέρος των ζητήματων που επισημαίνονται από τα παιδιά, πιθανώς ακόμη και πέρα από το πεδίο εφαρμογής της επόμενης Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα μπορούσαν να εμπνεύσουν αυτή την ανασκόπηση:

- Τι θέλαμε να πετύχουμε;
- Τι έχουμε επιτύχει μέχρι τώρα;
- Ποιες ήταν οι κύριες προκλήσεις;
- Τι μάθαμε για πράγματα που λειτουργούν καλά;
- Τι άλλο θα μπορούσαμε να κάνουμε;
- Για ποιο πράγμα είμαστε περήφανοι;
- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί την επόμενη φορά;
- Ποιες ικανότητες και γνώσεις πρέπει να ενισχυθούν βάσει αυτής της εμπειρίας;
- Είμαστε έτοιμοι να επικοινωνήσουμε, να ακούσουμε και να συμμετάσχουμε σε έναν ανοιχτό και ειλικρινή διάλογο με τα παιδιά;

Στο τέλος της διαβούλευσης, οι συμμετέχοντες, παιδιά και ενήλικες, θα κληθούν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο προκειμένου να παράσχουν ανατροφοδότηση για την διαδικασία. Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου θα αναλύονται στην ενοποιημένη τελική έκθεση.

Τελικές σημειώσεις

Πριν από τις διαβουλεύσεις με τα παιδιά, οι εθνικές αντιπροσωπείες θα λάβουν την κοινή μεθοδολογία για την καθοδήγηση της υλοποίησης των διαβουλεύσεων. Αυτό θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα:

- Πρωτόκολλο Παιδικής Προστασίας και Ευημερίας στις διαβουλεύσεις με παιδιά
- Δήλωση Δέσμευσης στο Πρωτόκολλο Παιδικής Προστασίας και Ευημερίας
- Φιλικά προς τα παιδιά έντυπα συναίνεσης για παιδιά και έντυπα συναίνεσης για γονείς / κηδεμόνες
- Προτεινόμενη περιγραφή και πόροι για τις συνεδρίες
- Γενική μεθοδολογική καθοδήγηση για την εφαρμογή και προσαρμογή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.

Δραστηριότητες Στόχοι και Χρονοδιάγραμμα

Δραστηριότητες	Στόχοι	Χρονοδιάγραμμα
Προπαρασκευαστικό στάδιο και ανάπτυξη συνοπτικού υπομνήματος και μεθοδολογίας (DCI Ιταλίας, Γραμματεία CDENF)	<ul style="list-style-type: none">• Κατανόηση των διαφορετικών εμπειριών, προσδοκιών και αναγκών των αντιπροσωπειών που συμμετέχουν• Πρόταση κοινοποίησης συνοπτικού υπομνήματος στις αντιπροσωπείες, το οποίο συμπεριλαμβάνει την διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα• Πρόταση μεθοδολογίας που θα κοινοποιηθεί στις αντιπροσωπείες• Οι αντιπροσωπείες προσδιορίζουν την πλατφόρμα διεξαγωγής των διαβουλεύσεων με τα παιδιά	1 - 31 Μαρτίου
Συμφωνία επί του συνοπτικού υπομνήματος και την μεθοδολογία (DCI Ιταλίας, Γραμματεία CDENF, αντιπροσωπείες χωρών)	<ul style="list-style-type: none">• Webinar για παρουσίαση και συζήτηση μεθοδολογίας με αντιπροσωπείες• Συμφωνία για το συνοπτικό υπόμνημα με αντιπροσωπείες, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας και του χρονοδιαγράμματος• Συμφωνία της μεθοδολογίας με αντιπροσωπείες• Τελική ιδέα και μεθοδολογία	15 Απριλίου
Προσδιορισμός ομάδων παιδιών και προγραμματισμός για διαδικτυακές ή δια ζώσης διαβουλεύσεις (DCI Ιταλία, χώρα αντιπροσωπείες)	<ul style="list-style-type: none">• Προσδιορισμός ερωτήσεων που πρέπει να τεθούν στα παιδιά σε συνεργασία με τη Γραμματεία και να διατύπωσή τους με φιλικό προς τα παιδιά τρόπο• Μετάφραση υλικού σε τοπικές γλώσσες• Προσδιορισμός διαμεσολαβητών	Απρίλιος Μάιος
Επισκόπηση βάσει εγγράφων (DCI Ιταλίας)	Διενέργεια επισκόπησης άλλων, πρόσφατων συμμετοχικών διαδικασιών που αντικατοπτρίζουν τι περιμένουν τα παιδιά από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης κατάστασης υπό το φως του COVID-19 και των επιπτώσεών του στα παιδιά. Επισκόπηση Εθνικών εκθέσεων και μελετών βάσει εγγράφων, ανάλογα με την περίπτωση.	Έως τις 30 Απριλίου
Καθοδήγηση και προσανατολισμός επί της μεθοδολογίας για διαμεσολαβητές (DCI Ιταλία)	Κοινό διαδικτυακό σεμινάριο με όλους τους διαμεσολαβητές για να παρουσιαστούν και να συζητηθούν η μεθοδολογία και ζητήματα προστασίας.	Μέσα Μαΐου
Στάδιο εφαρμογής (Αντιπροσωπείες χωρών)	Διαβουλεύσεις στα κράτη μέλη και με διάφορες ομάδες παιδιών	Μέσα Μαΐου - 15 Ιουλίου
Προκαταρκτική αναφορά στην CDENF (DCI Ιταλίας)	Προκαταρκτική αναφορά στην Διευθύνουσα Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CDENF) στις 18-20 Μαΐου 2021 σχετικά με την επισκόπηση βάσει εγγράφων και την πορεία των διαβουλεύσεων.	18-20 Μαΐου
Υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη	Αναφορά των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων ανά χώρα: Συλλογή ανατροφοδότησης από τα παιδιά μέσω	1 Ιουνίου - 15 Ιουλίου

(Αντιπροσωπείες χωρών)	εθνικών αντιπροσωπειών και προσδιορισμός προτάσεων που πρέπει να περιληφθούν στη στρατηγική	
Εκδήλωση με τα παιδιά (DCI Ιταλία, Γραμματεία CDENF)	Παρουσίαση των αποτελεσμάτων και παροχή ανατροφοδότησης στα παιδιά που συμμετείχαν στην τελική εκδήλωση τον Σεπτέμβριο (χώρος και ημερομηνία αναμένεται να επιβεβαιωθούν)	Σεπτέμβριος
Στάδιο αναφοράς και παρακολούθησης (DCI Ιταλίας)	Προετοιμασία έκθεσης σχετικά με τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τα παιδιά/ Παρουσίαση των τελικών αποτελεσμάτων της διαδικασίας διαβούλευσης με τα παιδιά στο CDENF κατά την συνεδρίαση της Ολομέλειάς του στις 13-15 Οκτωβρίου 2021	1 Οκτωβρίου - 31 Δεκεμβρίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Πρότυπο αναφοράς των αποτελεσμάτων των εθνικών διαβουλεύσεων

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

Γεγονότα και αριθμοί σχετικά με τη διαβούλευση	
Χώρα	
Διαμεσολαβητές	Παρακαλείσθε να παράσχετε πληροφορίες για το ποιος ήταν υπεύθυνος για την οργάνωση και ποιος συνέβαλε στη διοργάνωση της εκδήλωσης, και πληροφορίες για τους διαμεσολαβητές/συνεπικουρούντες
Συνεδρία	Παρακαλείσθε να παράσχετε πληροφορίες για τις ημερομηνίες και τον τόπο των συνεδριών, την διάρκεια/ χρόνο των συνεδριών
Θεματική Προτεραιότητα	
Μορφή διαβουλεύσεων	Δια ζώσης ή μέσω διαδικτύου
Παιδιά	Παρακαλείσθε να παράσχετε πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των παιδιών που συμμετείχαν στην διαβούλευση, την ηλικία, το φύλο, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, συγκεκριμένες ευπάθειες ή άλλα ειδικά χαρακτηριστικά, την καταγωγή των παιδιών (πόλη / περιοχή), τον τόπο με τον οποίο ταξίδεψαν για τις συνεδρίες σε περίπτωση δια ζώσης διαβουλεύσεων,...
Αριθμός Συνεδριών	
Άλλες χρήσιμες πληροφορίες για την διαδικασία	Οποιαδήποτε άλλη πληροφορία, για παράδειγμα πληροφορίες σχετικά με τη δυναμική και την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών και μεταξύ των παιδιών και του διαμεσολαβητή

Μέρος 2.

Σύνοψη αποτελεσμάτων

Τι προτείνουν τα παιδιά	
Σκέψεις και προβληματισμοί των παιδιών σχετικά με την θεματική προτεραιότητα	
Προσδοκίες των παιδιών από τις Κυβερνήσεις τους (εθνικό / τοπικό επίπεδο), από τα δημόσια ιδρύματα, τα σχολεία, τους γονείς, τις κοινότητες, τις σχετικές ενώσεις ή άλλες οντότητες, προκειμένου να προαχθεί η κατάσταση των παιδιών σε σχέση με την θεματική προτεραιότητα	
Προσδοκίες των παιδιών από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την νέα Στρατηγική για τα Δικαιώματα του Παιδιού	
Θέματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν επείγοντως	
Συγκεκριμένη δράση / προτεινόμενες δραστηριότητες	
Πώς μπορούν τα παιδιά να συμμετέχουν σε μελλοντικές δραστηριότητες	
Άλλες σχετικές σημειώσεις, π.χ. ερωτήματα που τέθηκαν από τα παιδιά (συμπεριλαμβανομένων των ερωτημάτων που παρέμειναν άλυτα)	